

SVEŠVALODA (angļu, vācu, franču, krievu)

Augstākais mācību satura apguves līmenis

Centralizētā eksāmena programma

Saturs

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts	2
2. Vērtēšanas saturs	2
2.1. Valodas apguves līmenis	2
2.2. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa	3
2.3. Izziņas darbības līmenis	5
3. Centralizētā eksāmena darba uzbūve	5
4. Centralizētā eksāmena piekļuves nosacījumi	12
5. Nepieciešamo resursu nodrošinājums	13
6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji	13
7. Palīg līdzekļi, kurus atļauts izmantot centralizētā eksāmena darba laikā	14
Pielikumi	15
1. pielikums. Publiskās uzstāšanās pašvērtējuma paraugs piekļuves nosacījumu izpildei	15
2. pielikums. Piekļuves nosacījumos iekļauto apliecinājumu vērtēšanas kritēriji	16
Multimodāls produkts	16
Akadēmiskā stila prasībām atbilstošs analītisks jaunrades teksts	18
Publiskā uzstāšanās	20
3. pielikums. Rakstīšanas daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)	22
4. pielikums. Runāšanas daļas vērtēšanas kritēriji (25 punkti)	24

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts

Centralizētā eksāmena (turpmāk – eksāmens) mērķis ir novērtēt skolēnu sniegumu mācību priekšmetā atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumiem Nr. 416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem” (turpmāk – standarts) un standarta 2. pielikumam “Plānotie skolēnam sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā” optimālajā un augstākajā mācību satura apguves līmenī, identificēt un izvērtēt, cik lielā mērā ir apgūti plānotie sasniedzamie rezultāti (turpmāk – SR).

Eksāmena adresāts – skolēni, kuri ir apguvuši valodu mācību jomas sasniedzamos rezultātus svešvalodā augstākajā mācību satura apguves līmenī.

2. Vērtēšanas saturs

Svešvalodas augstākā līmeņa eksāmenā vērtē skolēnu sniegumu svešvalodā receptīvajās un produktīvajās darbībās un to savstarpējā mijiedarbībā. Eksāmenā pārbauda skolēnu spēju saprast un lietot literāro valodu, runājot un rakstot par sev zināmām un nezināmām tēmām, ar kurām saskaras sabiedriskajā, mācību vai ar darba vidi saistītā jomā.

Eksāmena vērtēšanas saturu raksturo trīs kategorijas:

- 1) valodas apguves līmenis;
- 2) sasniedzamo rezultātu veids un grupa;
- 3) izziņas darbības līmenis.

2.1. Valodas apguves līmenis

Svešvalodas augstākā līmeņa (turpmāk – AL) mācību saturs kopumā ir optimālā līmeņa (turpmāk – OL) satura pēctecīgs padziļinājums (konteksts, jomas, tekstu veidi, valoddarbību līmenis), jo valodas apguves līmeņi ir kumulatīvi: augstākais līmenis ietver zemāko. Attiecīgi, lai nodrošinātu pēctecību un nepārtrauktību valodas apguves procesa izvērtēšanā, AL eksāmenā ir iekļauti testelementi, kas ļauj noteikt snieguma līmeņa atbilstību B2 un C1 līmenim, kā arī pielīdzināt skolēnu sniegumu AL un OL eksāmenos.

Valodas apguves līmenis B2 nozīmē, ka valodas lietotājs “spēj saprast galveno domu sarežģītos tekstos gan par konkrētiem, gan abstraktiem tematiem, arī diskusijās par profesionāliem jautājumiem savā specialitātē. Spēj sarunāties samērā brīvi un spontāni, saziņa ar dzimtās valodas lietotājiem noris bez aizķeršanās. Spēj skaidri un detalizēti izteikties par dažādiem tematiem, pamatot savu viedokli, izklāstot dažādu variantu priekšrocības un trūkumus”.¹

Valodas apguves C1 līmenī valodas lietotājs “spēj saprast dažādas tematikas sarežģītus, garus tekstus un uztvert zemtekstu. Spēj izteikties tekoši un spontāni, īpaši nemeklējot vārdus. Spēj

¹ Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana. Rīga : Valsts valodas aģentūra, 2006. ISBN 9789984983677
Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. 2th ed. Strasbourg : Council of Europe, 2001.

atbilstoši un prasmīgi lietot valodu sociālajā, akadēmiskajā un profesionālajā jomā. Spēj izveidot skaidru, labi strukturētu, detalizētu tekstu par sarežģītiem jautājumiem, labi pārzinot tekstveides principus, lietojot atbilstošus saistījuma un saskaņojuma līdzekļus”.¹

Līmeni valodas lietotājs demonstrē, veicot dažāda veida saziņas uzdevumus. Atbilstoši Eiropas kopīgajās pamatnostādņēs (turpmāk – EKP) izraudzītajai pieejai, lai veiktu saziņas uzdevumus, valodas lietotājiem ir jāiesaistās valodas komunikatīvajās darbībās un jālieto saziņas stratēģijas. Produktīvās darbības uzdevumi un stratēģijas ietver gan mutiskas, gan rakstiskas darbības. Receptīvās darbības un stratēģijas ietver mutvārdu un rakstveida informācijas uztveri, sapratni, izpratni, novērtēšanu un interpretāciju. Interaktīvajās darbībās valodas lietotājs pārmaiņus darbojas gan kā runātājs, gan kā klausītājs kopā ar vēl vienu vai vairākiem sarunas partneriem, tā, sadarbojoties nozīmes veidošanā, rodas sarunas diskursi. Starpniecības darbībās valodas lietotājs pārveido un nodod informāciju atbilstoši saziņas mērķim un mērķauditorijas vajadzībām.

Eksāmena saturs dod skolēniem iespēju pārbaudīt apgūtās zināšanas un izpratni, prasmes, ieradumus un zināšanu, izpratnes un prasmju kombinācijas, kuras ir nepieciešamas saziņas uzdevumu veikšanai.

2.2. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa

Skolēnam plānotie SR ir:

- 1) zināšanas un izpratne;
- 2) prasmju grupas;
- 3) ieradumi;
- 4) zināšanu, izpratnes, prasmju un ieradumu kombinācijas.

Katram sasniedzamo rezultātu veidam ir norādītas SR grupas, kuras aptver standartā noteikto mācību saturu un tiek pārbaudītas/mērītas eksāmenā (1. tabula).

Zināšanu un izpratnes pārbaude aptver visas svešvalodu standarta galvenās daļas: konteksts, tekstveide un zināšanas par valodas sistēmu. Zināšanas un izpratni skolēns demonstrē, piemēram, atbildot uz jautājumiem par dzirdēto vai izlasīto, izsakot savas domas, izvēloties atbilstošus formulējumus un ievērojot valodas lietošanas principus. Zināšanas un izpratne ir visu prasmju un kombināciju sastāvdaļa un ir vērtētas integrēti. Producēšanas valoddarbību pārbaudē skolēns demonstrē zināšanas par valodas sistēmu un valodas līdzekļu lietojuma atbilstību saziņas mērķim, izvēloties kontekstam un tekstam piemērotu leksiku, savienojot vārdus, frāzes un izteicienus teikumos, lietojot atbilstošas kategorijas, elementus, vārdšķiras un struktūras.

Prasmju apguvi raksturo trīs SR grupas, kuras ietver valodas uztveri, tekstu veidošanu un mijiedarbību/sadarbību. Tās ir būtiskas mācību priekšmeta specifiskās prasmes, domāšanas un caurviju prasmes. Prasmju apguvi skolēns atklāj darbībā, piemēram, izmanto daudzveidīgas teksta uztveres stratēģijas savu mērķu sasniegšanai, analītiski spriež, plāno un veidojot tekstus

¹Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana. Rīga : Valsts valodas aģentūra, 2006. ISBN 9789984983677

Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. 2th ed. Strasbourg : Council of Europe, 2001.

svešvalodā, lieto atbilstošas saziņas un sadarbības stratēģijas, pamatojot un skaidrojot savu pozīciju ar pārliecinošiem un izvērstiem argumentiem, ievērojot runātāja kultūru.

Ievērojot to, ka **ieradumu** vērtēšanai nozīmīgi ir novērot skolēna darbību ilgākā laikposmā, eksāmenā tiešā veidā ieradumi netiek vērtēti. Tajā pašā laikā ieradumi, kas mērķtiecīgi veidoti mācību procesā, nozīmīgi ietekmē skolēnu sniegumu eksāmenā, piemēram, skolēna spēja regulāri kontrolēt savas valodas kvalitāti un iederību noteiktā situācijā, kā arī ieradums veidot tekstu, izmantojot savdabīgus vārdus un gramatiskos līdzekļus, apzinoties, ka valoda raksturo cilvēka identitāti; tādējādi varētu teikt, ka skolēnu ieradumi eksāmenā tiek vērtēti netieši, integrējot šo vērtējumu noteiktos prasmju kritērijos.

Zināšanu, izpratnes, prasmju un ieradumu kombinācijas integrētas problēmu risināšanas uzdevumos. Zināšanu, izpratnes, prasmju un ieradumu kombinācijas skolēns demonstrē darbībā jaunās, tai skaitā reālās dzīves situācijās, risinot piedāvātās problēmas.

1. tabula. SR veidi, grupas un to īpatsvars eksāmenā

Sasniedzamo rezultātu veids un grupa		Īpatsvars (%)
Zināšanas un izpratne	Demonstrē izpratni par: • daudzveidīgu valodas lietojuma kontekstu; • valodas līdzekļu atbilstību saziņas situācijai; • valodas lietošanas sociokulturāliem noteikumiem; • dažādiem teksta veidiem un tekstveides līdzekļiem, kas veido teksta funkcionālo stilu; • teksta uzbūves, vienotības un saskaņotības principiem; • formālo un neformālo izteiksmes līdzekļu atbilstību valodai un situācijai.	integrēti
Prasmju grupas	Uztver, analizē un izvērtē runātā un rakstītā teksta saturu un struktūru.	50
	Producē un publisko strukturētu runātu un rakstītu tekstu auditorijai, kontekstam un komunikatīvajam nolūkam piemērotā valodā un stilā. Mijiedarbība/sadarbība: lieto atbilstošas saziņas un sadarbības stratēģijas.	25
Zināšanu, izpratnes un prasmju kombinācija	Problēmrisināšana: • plānveidīgi, secīgi un kritiski izvērtē un īsteno teksta izpēti – definē problēmu, izvēlas uzdevuma veikšanas stratēģijas, veic informācijas analīzi un sintēzi, formulē un loģiski pamato secinājumus; • mērķtiecīgi un ētiski izmanto iegūto informāciju, idejas, pārdomas savos mutvārdu un rakstveida tekstos, piešķirot tiem jaunu nozīmi atbilstoši citai vai jaunai saziņas situācijai un kontekstam; • noformē un nodod informāciju auditorijai piemērotā valodā un stilā.	25

2.3. Izziņas darbības līmenis

Skolēna zināšanas, prasmes un kompetences tiek vērtētas, izmantojot kognitīvās jeb izziņas darbības līmeņus atbilstoši SOLO (Structure of Observed Learning Outcomes) jeb novēroto mācīšanās rezultātu taksonomijai, kurā skolēna sniegums tiek raksturots, analizējot ideju jeb struktūrelementu skaitu un saišu kvalitāti starp šiem struktūrelementiem. Eksāmena lasīšanas un klausīšanās daļās pārbaudītas skolēna zināšanas un prasmes I – III izziņas darbības līmenī, savukārt runāšanas un rakstīšanas daļās ir vērsta uz III un IV izziņas darbības līmeņa aktualizāciju, jo skolēns lieto valodas zināšanas un prasmes jaunās situācijās ar augstu kompleksuma pakāpi, atklājot izpratni par valodas lietojuma atbilstību saziņas situācijai un kontekstam.

2. tabula. Izziņas darbības līmeņu raksturojums

Izziņas darbības līmenis un tā apraksts		Īpatsvars (%)
I	Uztver un lieto teikumus un dažādus tekstu veidus svešvalodā.	20±5
II	Piemēro valodas struktūras attiecīgajai situācijai, novērtē situāciju un tās dalībnieku vajadzības.	20±5
III	Lieto valodas zināšanas un prasmes, uzskatāmi atklājot patiesu izpratni par valodas lietojuma atbilstību.	30±5
IV	Lieto komunikatīvo darbību kombinācijas jaunās situācijās, atbilstoši saziņas situācijai un kontekstam.	35±5

3. Centralizētā eksāmena darba uzbūve

Eksāmenam ir četras daļas:

1. daļa – lasīšana (rakstveidā);
2. daļa – klausīšanās (rakstveidā);
3. daļa – rakstīšana (rakstveidā);
4. daļa – runāšana (mutvārdos).

Eksāmena uzdevumi veidoti attiecīgajā svešvalodā. Darbam ir viens variants.

Eksāmenu daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks redzams 3. tabulā.

3. tabula. Eksāmena uzbūve

Eksāmena daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais iegūstamo punktu skaits	Daļas īpatsvars (%)	Izpildes laiks (min)
Lasīšana	4	25	25	70 (+10 min atbilžu lapas aizpildīšanai)
Klausīšanās	3	25	25	35 (+10 min atbilžu lapas aizpildīšanai)
Rakstīšana	1	20 x 1,25 = 25	25	80
Runāšana	1	25	25	10 – 12 (+20 min gatavošanās laiks)

Uztveres (klausīšanās un lasīšanas) darbību pārbaudes uzdevumi

Uztveres darbību pārbaudē skolēns demonstrē savas zināšanas un prasmes saistībā ar lasīšanas un klausīšanās prasmēm. Lasīšanas un klausīšanās uzdevumi B2 un C1 līmenī pārbauda skolēnu spēju saprast literārā valodā pausto saturu par zināmām un nezināmām tēmām, ar kurām saskaras sabiedriskajā, izglītības vai profesionālajā jomā. Skolēns demonstrē prasmes saprast daudzveidīgu tekstu kontekstu, mērķi, būtību; iegūt informāciju, idejas, tieši un netieši izteiktus viedokļus; analizēt, salīdzināt, interpretēt tekstu saturu, cēloņus un sekas, viedokļus, argumentus, analizēt saziņas situācijā izmantotos valodas līdzekļus.

Producēšanas (rakstīšanas un runāšanas), mijiedarbības un starpniecības darbību pārbaudes uzdevumi

Rakstīšana

Rakstīšanas daļu veido viens uzdevums, kurā pārbauda skolēnu prasmi uzrakstīt analītiska rakstura tekstu (piemēram, argumentētu eseju, pārspriedumu) atbilstoši EKP C1 līmeņa prasībām. Skolēns raksta argumentētu eseju (300 – 350 vārdu) par kādu sabiedrībā, izglītības vai profesionālajā jomā aktuālu jautājumu, kas izriet no piedāvātā iedevuma analīzes un interpretācijas. Esejas tekstā skolēns analizē, apkopo un izvērtē iedevuma saturu (tieši vai netieši izteikto nozīmi), formulē jautājumu/problēmu, izveido saistītu argumentu virkni, spriež par hipotētiskām situācijām, formulē secinājumus, liek mērķtiecīgi izvēlētas, kontekstuāli iederīgas atsauces.

Izvēlei tiek piedāvāti divi argumentētās esejas temati – viens no tiem balstīts uz daiļliterāras teksta fragmenta izpratni, analīzi, izvērtējumu un interpretāciju, savukārt otrs – uz citu funkcionālo stilu un žanru teksta izpratni, analīzi, izvērtējumu un interpretāciju. Skolēns raksta eseju par **vienu** no

diviem piedāvātajiem tematiem pēc izvēles. Skolēns analizē, izvērtē un pārnes iedevuma saturu citā kontekstā, veido skaidru, strukturētu, noteiktam stilam un saziņas nolūkam atbilstošu tekstu.

Runāšana

Mutvārdu daļu veido viens uzdevums, kas sastāv no divām daļām: strukturētas runas un atbildēm uz trīs jautājumiem, kurus uzdod mutvārdu daļas intervētājs. Runāšanā pārbauda prasmi plānot, formulēt, izteikt un pamatot strukturētu un argumentētu viedokli, analizējot, izvērtējot un formulējot secinājumus par piedāvāto informāciju (producēšanas un starpniecības darbības), kā arī izvērst un attīstīt apspriežamos jautājumus (mijiedarbība informācijas nodošanā). Starpniecības darbības skolēns demonstrē, kritiski izvērtējot piedāvāto informāciju, apkopojot svarīgākos argumentus un nododot tos auditorijai piemērotā valodā un stilā. Mijiedarbības darbības skolēns demonstrē, izmantojot uztveres un produktīvās stratēģijas un atbildot uz jautājumiem.

Skolēns saņem 5–6 dažādu žanru un funkcionālo stilu tekstu fragmentus par kopīgu tematu. 20 minūšu laikā skolēns sagatavo 5-6 minūšu garu strukturētu runu atbilstoši saziņas situācijai un mērķauditorijas vajadzībām. Pēc runas prezentācijas seko otrā daļa ar trīs mutvārdu daļas intervētāja jautājumiem, kura aicina skolēnu papildināt un tālāk attīstīt savas runas saturu (SOLO taksonomijas III un IV līmenis).

Detalizēts katras daļas uzdevumu apraksts apkopots 4.-7. tabulā.

4. tabula. Eksāmena lasīšanas daļas uzbūve un saturs

EKP līmenis	Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
B2	VS.A.1.1.2. VS.A.1.2.1. VS.A.1.2.2. VS.A.1.2.3. VS.A.2.1.1. VS.A.2.2.1. VS.A.2.2.2. VS.A.2.2.3.	Viens autentisks vai atbilstoši eksāmena uzdevuma mērķim adaptēts rakstveida teksts ap 600 vārdu (piemēram, raksts, buklets, blogs, ziņas, intervija, daiļliteratūras fragments, kāds šķirklis enciklopēdijā, instrukcija).	Lasīšana teksta satura un argumentu izpratnei, analīzei un izvērtēšanai. Teksta caurskatīšana un pārlasīšana galvenās domas, viedokļu, autora nolūka un teksta mērķa, ideju, uzskatu un cēloņsakarību izpratnei.	Dažādu veidu objektīvi vērtējamie uzdevumi: • daudzizvēļu uzdevumi; • vērtējuma izvēles uzdevumi; • savietošanas uzdevumi; • informācijas pārneses uzdevumi: piemēram, kopsavilkuma, piezīmju papildināšana.
		Trīs dažāda veida autentiski vai atbilstoši eksāmena uzdevumu mērķim adaptēti rakstveida teksti (katrs līdz 650 vārdiem) par vienu kopīgu tematu (piemēram, raksts, buklets, blogs, ziņas, daiļliteratūras fragments, kāds šķirklis enciklopēdijā, instrukcija, zinātnisks raksts).	Tekstu caurskatīšana un pārlasīšana galvenās domas, attieksmes, uzskatu, mērķa, žanra izpratnei, analīzei un izvērtēšanai. Tekstu pārlasīšana un caurskatīšana, iedziļinoties, detaļās, tieši un netieši izteiktos viedokļos: informācijas analīze, izvērtēšana, interpretācija, salīdzinot uzskatus, viedokļus, attieksmes un argumentus trīs tekstos. Lasīšana detalizētas informācijas ieguvei, apkopojumam vai pārveidošanai, balstoties uz trīs tekstu saturu un demonstrējot izpratni par valodas līdzekļu lietojuma kontekstu.	
C1	VS.A.2.2.4. VS.A.3.2.2. VS.A.3.2.3. VS.A.3.3.2.			

5. tabula. Eksāmena klausīšanās daļas uzbūve un saturs

EKP līmenis	Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
B2	VS.A.1.1.2. VS.A.1.2.1. VS.A.1.2.2. VS.A.1.2.3. VS.A.2.1.1. VS.A.2.2.1. VS.A.2.2.2.	Viens autentisks vai atbilstoši eksāmena uzdevuma mērķim adaptēts ieraksts: dialogruna/ monologruna (ziņas/ reportāža, intervija, diskusija, publiskā runa u.c., līdz 4 min).	Dzirdētā teksta satura izpratne un analīze, formulējot secinājumus par dzirdēto: klausīšanās, lai uztvertu runātāju nolūku, argumentus, viedokļus, attieksmes, cēloņsakarības tekstā.	Dažādu veidu objektīvi vērtējamie uzdevumi: • daudzizvēļu uzdevumi; • savietošanas uzdevumi; • informācijas pārneses uzdevumi: piemēram, kopsavilkuma, piezīmju papildināšana; • atvērtie jautājumi.
C1	VS.A.2.2.3. VS.A.3.2.2. VS.A.3.3.2	Viens autentisks vai atbilstoši eksāmena uzdevuma mērķim adaptēts audioieraksts (līdz 5 min): dialogruna/ monologruna (piemēram, ziņas/reportāža, intervija, diskusija, publiskā runa u.c.).	Dzirdētā teksta satura izpratne, analīze un izvērtēšana, formulējot secinājumus par dzirdēto: klausīšanās, lai uztvertu kontekstu, runātāju nolūku, viedokļus, attieksmes, rīcības, emocijas, sociolingvistiskos elementus.	
		Viens autentisks vai atbilstoši eksāmena uzdevuma mērķim adaptēts audioieraksts (līdz 6 min): monologruna (piemēram, ziņas, reportāža, lekcijas, prezentācija, publiskā runa u.c.).	Dzirdētā teksta detalizēta izpratne informācijas analīzei, pārveidošanai un pārnesei: klausīšanās konkrētas informācijas iegūšanai un mērķtiecīgai izmantošanai/pārveidošanai.	

6. tabula. Eksāmena rakstīšanas daļas uzbūve un saturs

EKP līmenis	Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
B2/C1	VS.A.1.2.2. VS.A.1.2.3. VS.A.2.2.1. VS.A.2.2.3. VS.A.2.3.1. VS.A.2.3.4. VS.A.3.2.1. VS.A.3.2.2. VS.A.3.2.5. VS.A.3.3.1.	Skolēns saņem divu saziņas situāciju aprakstus un iedevumus: 1. variants – daiļliteratūras fragments (līdz 650 vārdiem); 2. variants – citu funkcionālo stilu un žanru teksti (līdz 650 vārdiem). Skolēns izvēlas un raksta vienu variantu.	Piedāvātā teksta izvērtēšana, analīze, apkopojums un izmantošana savā tekstā, piešķirot tam jaunu nozīmi atbilstoši citai saziņas situācijai un kontekstam.	Strukturēta, noteiktam stilam un saziņas nolūkam atbilstoša argumentēta eseja par izvēlēto situāciju, pārnesot iedevuma teksta saturu citā kontekstā (ap 350 vārdus).

7. tabula Eksāmena runāšanas daļas uzbūve un saturs

EKP līmenis	Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
B2/ C1	VS.A.1.1.2. VS.A.1.2.1. VS.A.1.2.2. VS.A.1.2.3. VS.A.1.2.5. VS.A.1.2.6. VS.A.2.2.1. VS.A.2.2.2. VS.A.2.2.3. VS.A.2.3.1. VS.A.2.3.4. VS.A.3.2.1. VS.A.3.2.2. VS.A.3.2.5. VS.A.3.3.1. VS.A.3.3.2.	Skolēns saņem saziņas situācijas aprakstu un iedevumu, kurš ietver 5–6 dažādu žanru, funkcionālo stilu un formas tekstu fragmentus (piemēram, citāts, daiļliteratūras fragments, grafiks).	Piedāvātās informācijas izvērtēšana, analīze, apkopojums/sintēze un izmantošana savā tekstā, piešķirot tai jaunu nozīmi atbilstoši citai vai jaunai saziņas situācijai un kontekstam. Prasme izteikt un pamatot strukturētu un argumentētu viedokli, izvērst un attīstīt apspriežamos jautājumus.	Strukturētas un saistītas publiskās runas prezentācija par sabiedriski nozīmīgu tematu. Piedāvātās informācijas izvērtēšana un sintēze, lai pamatotu izteikto viedokli ar izvērsti argumentiem un atbilstošiem piemēriem. Savā runā skolēns formulē tēmu un sniedz ieskatu tēmā, izklāstā, analizē un spriež par iedevumos piedāvāto informāciju (izvēlas vismaz trīs fragmentus), argumentē, formulē secinājumus. Skolēns atbild uz intervētāja jautājumiem. (gatavošanās laiks – līdz 20 min; runas prezentācija – 5 min; intervētāja jautājumi)

4. Centralizētā eksāmena piekļuves nosacījumi

Piekļuves nosacījumi eksāmenam noteikti ar mērķi mācību procesa ietvaros pārbaudīt nozīmīgus standartā noteiktos SR, kuru iekļaušana eksāmenā nav mērķtiecīga, jo neļauj šos SR pārbaudīt kā zināšanu, izpratnes un prasmju kopumu, prasa nozīmīgus izpildes laika, vērtētāju u.c. resursus.

Skolēns **mācību procesa laikā** sekmīgi izstrādā un iesniedz šādus apliecinājumus par darbu svešvalodas izpētes datu apkopošanā, analizē un publiskošanā:

1. Multimodāls produkts, kurš apliecina prasmi veikt teksta izpēti, kombinēt un integrēt dažādus informācijas avotus un reprezentācijas veidus svešvalodā, sintezēt informāciju, piemēram, stenda referāts, multimodālā prezentācija.

SR: VS.A.1.2.1.; VS.A.1.2.2.; VS.A.1.2.4.; VS.A.1.2.5.; VS.A.1.3.1.; VS.A.2.2.1.; VS.A.2.2.2.; VS.A.2.3.3.; VS.A.3.1.2.

2. Akadēmiskā stila prasībām atbilstošs analītisks jaunrades teksts (līdz 800 vārdiem), kurā apliecina prasmi formulēt problēmu/jautājumu, atrast, analizēt un izvērtēt informāciju, salīdzinot viedokļus par pētāmo objektu, apkopot un aprakstīt izpētes rezultātus, formulēt secinājumus, piemēram, eseja (pētījuma temats, teorētiskais pamatojums, datu apraksts, secinājumi).

SR: VS.A.1.2.1.; VS.A.1.2.2.; VS.A.1.3.1.; VS.A.2.2.1.; VS.A.2.2.2.; VS.A.2.3.3.; VS.A.2.3.4.; VS.A.3.1.1.; VS.A.3.1.2.

3. Publiskā uzstāšanās/prezentēšana, kurā skolēns apliecina prasmi publiskot sava pētījuma rezultātus, paša radītus savām akadēmiskajām interesēm atbilstošus tekstus, kā arī lietot atbilstošas saziņas sadarbības stratēģijas, atbildot uz klausītāju uzdotajiem jautājumiem. Par darba veikšanu un tā kvalitāti liecina **mācību procesa laikā** (uzstāšanās ilgums ar sagatavoto runu – līdz 7 minūtēm) iegūtais skolotāja novērtējums un Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā (turpmāk – VPS) iesniegtais **skolēna pašvērtējums** (1.pielikums).

SR: VS.A.1.2.1.; VS.A.1.2.2.; VS.A.1.2.5.; VS.A.1.2.6.; VS.A.1.3.1.; VS.A.1.3.2.; VS.A.2.2.1.; VS.A.2.3.4.; VS.A.3.1.1.; VS.A.3.1.2.

Piekļuves nosacījumos iekļautie materiāli tiek vērtēti izglītības iestādē, un to novērtējums netiek iekļauts eksāmena novērtējumā. Izglītības iestādēm tiek rekomendēts materiālu novērtējumu iekļaut svešvalodas padziļinātā kursa gala vērtējumā.

Piekļuves materiālus no 2025. gada 3. marta, bet ne vēlāk kā astoņas nedēļas pirms eksāmena norises dienas (angļu valoda – līdz 2025. gada 7. aprīlim, franču valoda – līdz 2025. gada 8. aprīlim, vācu valoda – līdz 2025. gada 10. aprīlim, krievu valoda – līdz 2025. gada 11. aprīlim) skolēnam jāaugšupielādē Valsts pārbaudījumu sistēmā – <https://eksameni.gov.lv>. Kārtība, kādā ir augšupielādējami piekļuves materiāli, atrodama [VISC lietotāju atbalsta dienesta tīmekļvietnē](#).

Piekļuves materiālus izglītības iestādes skolotājs vērtē ballēs atbilstoši izglītības iestādes saistošai izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtībai, izmantojot noteiktus vērtēšanas

kritērijus (2. pielikums). **Vērtējums katrā skolēna darbā nedrīkst būt zemāks par četrām ballēm.** Skolotājs ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms eksāmena norises dienas (angļu valoda – līdz 2025. gada 22. aprīlim, franču valoda – līdz 2025. gada 22. aprīlim, vācu valoda – līdz 2025. gada 24. aprīlim, krievu valoda – līdz 2025. gada 25. aprīlim) ievada VPS trīs darbu vidējo vērtējumu.

Izglītojamie, kuri eksāmenu kārtā augstskolā, piekļuves materiālus neiesniedz.

5. Nepieciešamo resursu nodrošinājums

Audio atskaņotājs vai datortehnika, kas nodrošina klausīšanās daļas audio ieraksta atskaņošanu katrā telpā.

Mutvārdu daļas norisei nepieciešama datortehnika un Valsts izglītības satura centra izstrādātā ieraksta programmatūra 2025. gadam, lai veiktu skolēnu atbilžu audio ierakstu un vērtējuma ievadīšanu VPS.

6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji

Uztveres darbību pārbaudes uzdevumos (klausīšanās un lasīšanas prasmes) vērtē izvēlētās un ierakstītās atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts. Vērtē rakstītā teksta saturu, nevis formu, piemēram, pareizrakstības kļūdas, kas nerada pārpratumus, neņem vērā. Savukārt, citu valodu elementu izmantojumu, kas sniedz saturiski pareizu atbildi, ņem vērā.

Rakstīšanas un runāšanas uzdevumu izpilde tiek vērtēta saskaņā ar izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem (3., 4. pielikums).

Skolēna iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentos no maksimāli iespējamā punktu skaita. Vidēji 20% eksāmenā iekļauto testelementu reprezentē minimālo prasību kopumu – uztveres darbību pārbaudē demonstrē prasmi saprast tieši izteiktu konkrētu informāciju, uztverot vispārīgu informāciju un atsevišķas detaļas, noteikt tekstu mērķi un galveno domu, autora nolūku. Producēšanas darbību pārbaudē rakstīšanas daļā veido vismaz 150 vārdu garu daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošu tekstu, pārstāstot informāciju no iedevuma, lietojot ierobežotu vārdu krājumu un vienkāršas gramatiskās struktūras; runāšanas daļā uzskaita atsevišķus faktus un viedokļus no iedevumos piedāvātās informācijas un/vai atbild uz vismaz vienu jautājumu, sniedzot īsu atbildi.

Atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumiem Nr.416 “Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem” 21.¹ punktam eksāmenā vērtējums nav iegūts, ja darba kopvērtējums 2024./2025. mācību gadā ir mazāks nekā 20 %.

Skolēni, kuri demonstrē atbilstošas valodas zināšanas, saņem apliecinājumu par valodas apguves līmeni B2 vai C1 saskaņā ar EKP. B2 līmeņa iegūšanai nepieciešami 50% kopvērtējumā, C1 līmeņa iegūšanai – 83% kopvērtējumā.

7. Palīgīdzekļi, kurus atļauts izmantot centralizētā eksāmena darba laikā

Eksāmenā nav paredzēts izmantot palīgīdzekļus.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikos.

Pielikumi

1. pielikums. Publiskās uzstāšanās pašvērtējuma paraugs piekļuves nosacījumu izpildei

Publiskās uzstāšanās pašvērtējuma paraugs piekļuves nosacījumu izpildei
kursā “ _____ II”

Skola: _____

Klase: _____

Skolēna vārds, uzvārds: _____

Uzstāšanās veids: (*piem., publiskā runa, pētījuma prezentācija, utt.*)

Uzstāšanās tēma:

Uzstāšanās mērķis:

Uzstāšanās sagatavošana:

Kā un cik detalizēti ir izpētīta tēma un apkopota nepieciešamā informācija?

Kā tika izveidots uzstāšanās plāns?

Izmantojot publiskās uzstāšanās vērtēšanas kritērijus, ieraksti, kā tu novērtētu savu
sniegumu un pamato to.

	Mans snieguma līmenis	Pamatojums
Saturs		
Organizācija		
Uzstāšanās kvalitāte		
Mijiedarbība informācijas nodošanā		
Valodas bagātība		
Valodas līdzekļu lietojums pareizība		

Secinājumi:

Kas izdevās? Kas jāpilnveido? Ko es esmu iemācījies?

2. pielikums. Piekļuves nosacījumos iekļauto apliecinājumu vērtēšanas kritēriji

Multimodāls produkts

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	Patstāvīgs lietotājs Vidējais līmenis 1 punkts	Patstāvīgs lietotājs Augsts vidējais līmenis 2 punkti	Patstāvīgs lietotājs Gandrīz augstākais līmenis 3 punkti	Prasmīgs lietotājs Augstākais līmenis 4 punkti
Saturs (pētījuma jautājums, informācijas analīze, secinājumi)	Iekļautā informācija daļēji atklāj pētījuma būtību ar mērķi un formulētu problēmu/pētījuma jautājumu. Secinājumi daļēji izriet no iegūtiem rezultātiem un ir aprakstoši.	Iekļautā informācija atklāj pētījuma būtību ar mērķi un formulētu problēmu/pētījuma jautājumu. Formulēti secinājumi, kas izriet no iegūtiem rezultātiem un liecina par informācijas apkopojumu.	Iekļautā informācija atklāj un attīsta pētījuma būtību ar skaidru mērķi un formulētu problēmu/pētījuma jautājumu, pētījuma metodi un rezultātiem. Formulēti patstāvīgi secinājumi, kas atbilst pētījuma jautājumam un liecina par informācijas apkopojumu un salīdzinājumu.	Iekļautā informācija pilnībā atklāj pētījuma būtību ar skaidru mērķi, atbilstoši formulētu problēmu/pētījuma jautājumu, pētījuma metodi un rezultātiem. Formulēti patstāvīgi un analītiski secinājumi, kas pilnībā atbilst pētījuma jautājumam un liecina par informācijas analīzi un iegūto rezultātu interpretāciju.
Multimodalitāte un vizuālie līdzekļi	Izmantoti dažādi informācijas pasniegšanas līdzekļi, kas daļēji atbalsta satura izklāstu. Multimodālās izteiksmes materiāli, teksta izkārtojums, noformējums un vizuālie līdzekļi daļēji atbilst produkta saturam.	Atbilstoši satura izklāstam izmantoti un kombinēti dažādi informācijas pasniegšanas līdzekļi. Multimodālās izteiksmes materiāli, teksta izkārtojums, noformējums un vizuālie līdzekļi atbilst produkta saturam.	Mērķtiecīgi un atbilstoši satura izklāstam izmantoti un integrēti dažādi informācijas pasniegšanas līdzekļi. Multimodālās izteiksmes materiāli, teksta izkārtojums, noformējums un vizuālie līdzekļi palīdz uztvert produkta saturu.	Mērķtiecīgi un atbilstoši efektīvam satura izklāstam izmantoti, pārlicinoši kombinēti un integrēti dažādi informācijas pasniegšanas līdzekļi. Multimodālās izteiksmes materiāli, teksta izkārtojums, noformējums un vizuālie līdzekļi ir saistoši un palīdz uztvert produkta saturu.

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	Patstāvīgs lietotājs Vidējais līmenis 1 punkts	Patstāvīgs lietotājs Augsts vidējais līmenis 2 punkti	Patstāvīgs lietotājs Gandrīz augstākais līmenis 3 punkti	Prasmīgs lietotājs Augstākais līmenis 4 punkti
Organizācija	Produkta elementi ir daļēji saistīti. To izkārtojums daļēji atbilst satura izklāstam.	Produkta elementi ir saistīti, ar skaidru domas izvērsumu. To izkārtojums atbilst satura izklāstam.	Produkta elementi ir saskaņoti un loģiski saistīti, ar skaidru domas izvērsumu. To izkārtojums pilnībā atbilst satura izklāstam.	Produkta elementi ir līdzsvaroti, saskaņoti un loģiski saistīti, ar skaidru domas izvērsumu. To izkārtojums palīdz uztvert produkta saturu/atvieglo satura izklāsta uztveri.
Prasme iesaistīties dialogā/ polilogā, prezentējot produktu	Prot iesaistīties diskusijā/polilogā tikai ar atbalstu, reti ņem vērā sarunas biedru viedokli. Sniedz īsas, konkrētas atbildes, dažreiz pamato ar piemēriem un argumentiem.	Daļēji prot iesaistīties dialogā/ polilogā, cieņpilni izturoties pret sarunas dalībniekiem. Pamato un skaidro savu pozīciju, tomēr atbildēs trūkst pietiekamas precizitātes vai izvērsuma.	Prot iesaistīties dialogā/polilogā, cieņpilni izturoties pret sarunas dalībniekiem. Precīzi atbild uz jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar atbilstošiem un izvērstiem argumentiem.	Prot efektīvi iesaistīties dialogā/polilogā, cieņpilni izturoties pret sarunas dalībniekiem. Brīvi un precīzi atbild uz jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar pārliecinošiem un izvērstiem argumentiem.
Valodas lietojums	Valoda ir daļēji skaidra, valodas līdzekļu izvēle ir daļēji atbilstoša produkta saturam un saziņas situācijai.	Valoda pārsvarā ir skaidra, tā liecina par atbilstošu valodas līdzekļu izvēli.	Valoda ir skaidra un pamatā precīza, tā liecina par prasmīgu un mērķtiecīgu valodas līdzekļu izvēli.	Valoda ir skaidra un precīza, tā liecina par prasmīgu, mērķtiecīgu un saziņas situācijai piemērotu valodas līdzekļu izvēli.

Akadēmiskā stila prasībām atbilstošs analītisks jaunrades teksts

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	Patstāvīgs lietotājs Vidējais līmenis 1 punkts	Patstāvīgs lietotājs Augsts vidējais līmenis 2 punkti	Patstāvīgs lietotājs Gandrīz augstākais līmenis 3 punkti	Prasmīgs lietotājs Augstākais līmenis 4 punkti
Saturs un uzdevuma izpilde (teksta atbilstība uzdevuma prasībām, argumentācija)	Daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošs saturs. Ievads: neprecīzi formulēta problēma/pētījuma jautājums. Pētāmā objekta izvēles aktualitāte var nebūt pieminēta. Izpēte, analīze un diskusija: veikts atsevišķu avotu apraksts ar nepilnīgu argumentāciju un atsevišķām atsaucēm uz izvēlētajiem pētījumu, rezultātu vai viedokļu fragmentiem par pētāmo objektu, dažreiz pārstāstot tos. Secinājumi: formulēti ļoti vienkāršoti vai vispārīgi secinājumi, daļēji atbilstoši tematam.	Pārsvarā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs saturs. Ievads: formulēta problēma/pētījuma jautājums. Pētāmā objekta izvēles aktualitāte var būt pieminēta pārāk vispārīgi vai nepilnīgi. Izpēte, analīze un diskusija: veikts atsevišķu avotu apraksts ar samērā izvērstiem argumentiem un atsaucēm uz izvēlētajiem pētījumu, rezultātu vai viedokļu fragmentiem par pētāmo objektu, pārsvarā īsi raksturojot/komentējot tos. Secinājumi: formulēti vispārīgi secinājumi, pārsvarā atbilstoši formulētajam pētījuma jautājumam.	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs saturs. Ievads: skaidri formulēta problēma/pētījuma jautājums, kas papildināts ar pētāmā objekta izvēles aktualitāti mūsdienu kontekstā. Izpēte, analīze un diskusija: veikta izpēte un analīze ar izvērstiem argumentiem un atsaucēm uz mērķtiecīgi izvēlētiem pētījumu, rezultātu vai viedokļu fragmentiem par pētāmo objektu, raksturojot/komentējot tos. Secinājumi: formulēti secinājumi, atbilstoši formulētajam pētījuma jautājumam.	Pilnībā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs saturs. Ievads: skaidri un precīzi formulēta problēma/pētījuma jautājums, kas papildināts ar pētāmā objekta izvēles aktualitāti mūsdienu kontekstā. Izpēte, analīze un diskusija: veikta skaidra un pamatota izpēte un analīze ar izvērstiem, pārliecinošiem argumentiem un atsaucēm uz mērķtiecīgi izvēlētiem pētījumu, rezultātu vai viedokļu fragmentiem par pētāmo objektu, raksturojot/komentējot un interpretējot tos. Secinājumi: skaidri formulēti secinājumi, atbilstoši formulētajam pētījuma jautājumam.
Organizācija un tekstveide	Daļēji strukturēts teksts; saistītātvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Pārsvarā loģiski strukturēts teksts; saistītātvārdi un rindkopas pārsvarā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Skaidrs un loģiski strukturēts teksts; saistītātvārdi un rindkopas atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Skaidrs, loģiski strukturēts un līdzsvarots teksts; saistītātvārdu daudzveidība un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un uztveri atvieglojošam satura izklāstam.
Valodas līdzekļu (vārdu krājuma un gramatisko struktūru) daudzveidība	Ierobežots savu vārdu krājums un vienkāršas gramatiskās struktūras, kas bieži atkārtojas.	Pietiekams vārdu krājums, pārsvarā vienkāršas gramatiskās struktūras, kas pārsvarā izmantotas atbilstoši kontekstam.	Bagāts vārdu krājums un pārsvarā kompleksas gramatiskās struktūras, kas izmantotas atbilstoši kontekstam.	Ļoti bagāts vārdu krājums un daudzveidīgas kompleksas gramatiskās struktūras ļauj atklāt smalkas nozīmes atšķirības un valodas nianšes, kā arī izvērstas pārdomas.

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	Patstāvīgs lietotājs Vidējais līmenis 1 punkts	Patstāvīgs lietotājs Augsts vidējais līmenis 2 punkti	Patstāvīgs lietotājs Gandrīz augstākais līmenis 3 punkti	Prasmīgs lietotājs Augstākais līmenis 4 punkti
Valodas lietojuma pareizība un precizitāte (leksika, gramatika un pareizrakstība)	Valodas lietojums ir kļūdainš, kas dažreiz traucē saprast rakstīto.	Valodas lietojums ir samērā precīzs un pareizš, kļūdas netraucē saprast rakstīto.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir diezgan augsta, nepieļauj kļūdas, kas rada pārpratumus.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir nemainīgi augsta. Kļūdas ir retas un grūti pamanāmas.

Publiskā uzstāšanās

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	Patstāvīgs lietotājs Vidējais līmenis 1 punkts	Patstāvīgs lietotājs Augsts vidējais līmenis 2 punkti	Patstāvīgs lietotājs Gandrīz augstākais līmenis 3 punkti	Prasmīgs lietotājs Augstākais līmenis 4 punkti
Saturs (atbilstība mērķim, informācijas analīze, argumentācija)	Saturs daļēji atbilst autora mērķim un auditorijas vajadzībām. Saturs daļēji atklāj runas mērķi, izmantotās informācijas izpratni un daļēji atbilstošus secinājumus. Izteiktie apgalvojumi ir daļēji pamatoti ar argumentiem.	Saturs pārsvarā atbilst prezentācijas autora mērķim un auditorijas vajadzībām. Saturs atklāj runas mērķi, izvēlētas informācijas apkopojumu un secinājumus. Izteiktie apgalvojumi ir pamatoti ar argumentiem, kas pamatā atbilst pieteiktajai problēmai vai jautājumam.	Saturs atbilst autora mērķim un auditorijas vajadzībām. Saturs atklāj runas mērķi, izvēlētas informācijas analīzi un izvērtēšanu un ar pierādījumiem pamatotus secinājumus. Izteiktie apgalvojumi ir pamatoti ar izvēršiem argumentiem, kas atbilst pieteiktajai problēmai vai jautājumam.	Saturs precīzi atbilst runas mērķim un auditorijas vajadzībām. Saturs precīzi atklāj runas mērķi, mērķtiecīgi izvēlētas informācijas analīzi un izvērtēšanu un ar pierādījumiem pamatotus secinājumus. Izteiktie apgalvojumi ir pamatoti ar izvēršiem, pārlicinošiem argumentiem, kas pilnībā atbilst pieteiktajai problēmai vai jautājumam.
Organizācija (kompozīcija un domas attīstība)	Satura izklāsts ir daļēji loģisks un/vai plānveidīgs (ievads, galvenā daļa, nobeigums). Dažas runas sastāvdaļas ir saskaņotas un saistītas, ar daļēji skaidru domas izvērsumu.	Satura izklāsts pamatā ir skaidrs un plānveidīgs (ievads, galvenā daļa, nobeigums). Runas sastāvdaļas ir pietiekami saskaņotas un saistītas, pamatā ar skaidru domas izvērsumu.	Satura izklāsts ir diezgan skaidrs, loģisks, plānveidīgs (ievads, galvenā daļa, nobeigums) un atbilst prezentācijas mērķim. Runas sastāvdaļas ir saskaņotas un loģiski saistītas, ar skaidru domas izvērsumu, kas pamatā palīdz uztvert prezentācijas saturu.	Satura izklāsts ir skaidrs, loģisks, plānveidīgs (ievads, galvenā daļa, nobeigums) un atbilst prezentācijas autora mērķim. Sastāvdaļas ir līdzsvarotas, saskaņotas un loģiski saistītas, ar skaidru un mērķtiecīgu domas izvērsumu, kas palīdz pilnībā uztvert runas saturu.
Uzstāšanās kvalitāte	Mutvārdu izteiksmes specifika ievērošana daļēji palīdz auditorijai uztvert runas saturu. Runā ar vilcināšanos, dažreiz meklējot vārdus; izrunas kļūdas netraucē uztvert domu. Verbālo un neverbālo izteiksmes līdzekļu lietojums daļēji veicina prezentācijas satura izklāstu.	Mutvārdu izteiksmes specifika ir daļēji ievērota, bet auditorija spēj uztvert runas saturu. Runā diezgan tekoši, iespējamas pauzes nevietā, izrunā pieļaujamas nedaudzas kļūdas. Verbālo un neverbālo izteiksmes līdzekļu lietojums pārsvarā veicina prezentācijas satura izklāstu.	Mutvārdu izteiksmes specifika ievērošana palīdz auditorijai uztvert runas saturu. Izruna un intonācija pārsvarā mērķvalodai atbilstoša, pauzes ir pamatotas. Verbālo un neverbālo izteiksmes līdzekļu lietojums veicina prezentācijas satura skaidru izklāstu.	Mutvārdu izteiksmes specifika ievērošana palīdz auditorijai uztvert runas saturu. Izruna un intonācija atbilstoša mērķvalodai; izsakās spontāni un raiti, izceļot saturiskos pamatakcentus. Verbālo un neverbālo izteiksmes līdzekļu mērķtiecīgs lietojums veicina prezentācijas satura skaidru un pārlicinošu izklāstu.

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	Patstāvīgs lietotājs Vidējais līmenis 1 punkts	Patstāvīgs lietotājs Augsts vidējais līmenis 2 punkti	Patstāvīgs lietotājs Gandrīz augstākais līmenis 3 punkti	Prasmīgs lietotājs Augstākais līmenis 4 punkti
Mijiedarbība informācijas nodošanā (jautājumu izpratne un atbildes uz jautājumiem)	Atbild uz dažiem jautājumiem. Sniedz īsas, konkrētas atbildes, dažreiz pamato ar piemēriem un argumentiem.	Atbild uz visiem jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar atbilstošiem argumentiem, tomēr atbildēs trūkst pietiekamas precizitātes vai izvērsuma.	Precīzi atbild uz visiem jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar atbilstošiem un izvērstiem argumentiem.	Brīvi un precīzi atbild uz visiem jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar pārliecinošiem un izvērstiem argumentiem.
Valodas bagātība (valodas apjoms, diapazons)	Runā lietotā valoda daļēji atbilst akadēmiskajam stilam. Lieto pietiekamu vārdu un struktūru krājumu, lai spētu par tematu izteikties vispārīgi un aprakstoši.	Runā lietotā valoda kopumā atbilst akadēmiskajam stilam. Pietiekams vārdu krājums, lai spētu izteikties par runas tematu, reti meklē vārdus vai izsakās aprakstoši.	Runā lietotā valoda atbilst akadēmiskajam stilam. Izmantoti runas saturam atbilstoši un daudzveidīgi valodas līdzekļi. Ir bagāts vārdu krājums, lai atklātu runas tematu, izteiktu argumentētu viedokli, īpaši nemeklējot vārdus.	Runā lietotā valoda precīzi atbilst akadēmiskajam stilam. Izmantoti runas saturam atbilstoši un daudzveidīgi valodas līdzekļi. Ir ļoti bagāts vārdu krājums, kas ļauj izteikties skaidri un precīzi, neierobežojot sakāmā saturu.
Valodas līdzekļu lietojuma pareizība (gramatiski pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)	Diezgan pareizi izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus, kļūdas netraucē saziņai.	Pārsvarā pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus, nedaudzās kļūdas un pārteikšanās netraucē saziņai.	Pārsvarā runā gramatiski pareizi un leksiski precīzi. Nav kļūdu, kas rada pārpratumus.	Runā ar nemainīgi augstu valodas pareizību un precizitāti. Kļūdas ir retas, gandrīz nemanāmas un parasti tiek tūlīt izlabotas.

3. pielikums. Rakstīšanas daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti					
	0 punktu	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti	5 punkti
Saturs un uzdevuma izpilde (teksta atbilstība uzdevuma prasībām, iedevuma satura izpratne, izmantošana un integrēšana tekstā atbilstoši uzdevuma mērķim, argumentācija)	Teksts neatbilst uzdevuma nosacījumiem vai teksta apjoms nesasniedz 150 vārdus.	Daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pārstāstot informāciju no iedevuma un/vai savas personiskās pieredzes. Pārraksta iedevuma tekstu.	Pārsvarā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, izmantojot iedevumu, pamatojot savu viedokli ar atsevišķiem piemēriem no piedāvātā teksta, kas tikai daļēji atklāj autora pozīciju. Iedevuma saturs ir daļēji integrēts tekstā, dažreiz izmantojot iedevuma oriģinālos formulējumus un secību.	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, izmantojot iedevumu. Autora pozīcija nav pārlicināta, bet ir pamatota ar atbilstošiem argumentiem un piemēriem no iedevuma. Iedevuma saturs ir pietiekami integrēts tekstā, izmantojot citātus, parafrāzi vai kopsavilkumu.	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, izmantojot iedevumu. Autora pozīcija ir skaidra un pamatota ar izvēršiem, pārlicinātošiem argumentiem un piemēriem ar atsaucēm uz konkrētiem teksta fragmentiem, raksturojot tos. Iedevuma saturs ir integrēts tekstā, izmantojot citātus, parafrāzi vai kopsavilkumu.	Uzdevuma nosacījumiem pilnībā atbilstošs teksta saturs ir papildināts ar iedevuma analīzi. Autora pozīcija ir skaidra un pamatota ar izvēršiem, pārlicinātošiem argumentiem un atsaucēm uz mērķtiecīgi izvēlētiem teksta fragmentiem, raksturojot/komentējot tos. Iedevuma saturs ir mērķtiecīgi integrēts tekstā, izmantojot citātus, efektīvu parafrāzi vai apkopojumu.
Organizācija un tekstveide		Teksts daļēji strukturēts, saistītātvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Pārsvarā strukturēts teksts; saistītātvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Loģiski strukturēts teksts; saistītātvārdi un rindkopas pārsvarā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Skaidrs un loģiski strukturēts teksts; saistītātvārdi un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Skaidrs, loģiski strukturēts un līdzsvarots teksts; saistītātvārdu daudzveidība un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un uztveri atvieglojošam satura izklāstam.

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti					
	0 punktu	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti	5 punkti
Valodas līdzekļu (vārdu krājuma un gramatisko struktūru) daudzveidība		Ierobežots savu vārdu krājums un vienkāršas gramatiskās struktūras, kas bieži atkārtojas.	Pietiekams vārdu krājums, lai izteiktos vienkāršā veidā, lietojot gramatiskās pamatstruktūras.	Pietiekami bagāts vārdu krājums un kompleksas gramatiskās struktūras, kas pārsvarā izmantotas atbilstoši kontekstam.	Bagāts vārdu krājums un kompleksas gramatiskās struktūras, kas izmantotas atbilstoši kontekstam.	Ļoti bagāts vārdu krājums un daudzveidīgas kompleksas gramatiskās struktūras ļauj atklāt smalkas nozīmes atšķirības un valodas nianšes, kā arī izvērstas pārdomas.
Valodas lietojuma precizība un precizitāte (leksika, gramatika un pareizrakstība)		Valodas lietojums ir kļūdainš, kas dažreiz traucē saprast rakstīto.	Valodas lietojums ir samērā precīzs un pareizs, kļūdas netraucē saprast rakstīto.	Valodas lietojums ir pārsvarā precīzs un pareizs, nedaudzās nesistemātiskās kļūdas netraucē saprast rakstīto.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir diezgan augsta, nepieļauj kļūdas, kas rada pārpratumus.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir nemainīgi augsta. Kļūdas ir retas un grūti pamanāmas.

*Pēc eksāmena norises vērtēšanas kritērijus eksāmena vērtēšanas komisija var precizēt

4. pielikums. Runāšanas daļas vērtēšanas kritēriji (25 punkti)

Vērtēšanas kritēriji		Snieguma apraksts, punkti					
		0 punktu	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti	5 punkti
Uzdevuma izpilde (10 punkti)	Sagatavotā runa (runas organizācija, argumentācija un iedevumu izmantošana)	Nolasa iedevuma tekstus vai savus pierakstus.	Ietver dažus uzdevuma nosacījumus. Sniedz galvenokārt atsevišķus, savstarpēji nesaistītus apgalvojumus. Uzskaita atsevišķus faktus un viedokļus no iedevumos piedāvātās informācijas.	Daļēji izpilda uzdevuma nosacījumus. Runa ir daļēji strukturēta, runas daļas ir saistītas vienkāršā veidā. Pārstāsta informāciju no iedevumos piedāvātās informācijas un/vai savas personiskās pieredzes.	Izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Runa ir pietiekami strukturēta, runas daļas ir saistītas. Izteiktais viedoklis ir pamatots. Apkopo iedevumos piedāvāto informāciju.	Pilnībā izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Runa ir strukturēta, runas daļas ir loģiski saistītas. Izteiktais viedoklis ir pamatots ar izvērstiem argumentiem un piemēriem. Apkopo un salīdzina iedevumos piedāvāto informāciju.	Pilnībā izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Runa ir skaidri strukturēta, runas daļas ir līdzsvarotas, loģiski saistītas. Izteiktais viedoklis ir pamatots ar izvērstiem, pārlicinošiem argumentiem un piemēriem. Analizē un izvērtē iedevumos piedāvāto informāciju, formulējot secinājumus.
	Mijiedarbība informācijas nodošanā (jautājumu izpratne un atbildes uz jautājumiem)	Nesniedz atbildes uz jautājumiem vai atbild uz vienu jautājumu, izmantojot tikai atsevišķus vārdus.	Atbild uz diviem jautājumiem, izmantojot atsevišķus vārdus un vienkāršas frāzes vai atbild uz vienu jautājumu, sniedzot īsu, konkrētu atbildi, pamatojot to.	Atbild uz dažiem jautājumiem. Sniedz īsas, konkrētas atbildes, dažreiz pamato ar piemēriem un argumentiem.	Atbild uz visiem jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar atbilstošiem argumentiem, tomēr atbildēs trūkst pietiekamas precizitātes vai izvērsuma.	Precīzi atbild uz visiem jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar atbilstošiem un izvērstiem argumentiem.	Brīvi un precīzi atbild uz visiem jautājumiem. Pamato un skaidro savu pozīciju ar pārlicinošiem un izvērstiem argumentiem.

Vērtēšanas kritēriji		Snieguma apraksts, punkti					
		0 punktu	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti	5 punkti
Vārdu krājums, gramatika, valodas plūdums un izruna (15 punkti)	Valodas bagātība (valodas apjoms, diapazons)	Valodas lietojums nepietiekams, lai novērtētu.	Lieto ierobežotu vārdu krājumu un vienkāršas un vienveidīgas struktūras, lai izteiktos par doto kontekstu.	Lieto pietiekamu vārdu un struktūru krājumu, lai spētu izteikties vispārīgi un aprakstoši, un/vai pārmērīgi izmanto iedevuma leksiku.	Lieto saziņas situācijai piemērotus valodas līdzekļus. Pietiekams vārdu krājums, lai spētu brīvi izteikties par dažādiem tematiem, reti meklē vārdus vai izsakās aprakstoši.	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus un daudzveidīgus valodas līdzekļus. Ir bagāts vārdu krājums, lai spētu sniegt skaidru salīdzinājumu, izteiktu argumentētu viedokli, īpaši nemeklējot vārdus.	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus un daudzveidīgus valodas līdzekļus. Ir ļoti bagāts vārdu krājums, kas ļauj izteikties skaidri, neierobežojot sakāmā saturu.
	Valodas līdzekļu lietojuma pareizība (gramatiski pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)		Izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus ar kļūdām, kuras dažreiz traucē uztvert teikto.	Diezgan pareizi izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus; kļūdas netraucē saziņai.	Pārsvārā pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus; nedaudzās kļūdas un pārteikšanās netraucē saziņai.	Pārsvārā runā gramatiski pareizi un leksiski precīzi; nav kļūdu, kas rada pārpratumus.	Runā ar nemainīgi augstu valodas pareizību un precizitāti; kļūdas ir retas, gandrīz nemanāmas un parasti tiek tūlīt izlabotas.
	Valodas plūdums (izrūna, uzsvāri, ritms un intonācija)		Runā ar biežām pauzēm, izmantojot atsevišķus izteikumus. Izrunas kļūdas var kavēt izpratni.	Runā ar vilcināšanos, dažreiz meklējot vārdus. Izrunas kļūdas netraucē uztvert domu.	Runā diezgan tekoši. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamās pauzes nevietā. Izrunā pieļaujamas nelielas kļūdas.	Runā tekoši. Pauzes ir pamatotas. Izruna un intonācija pārsvārā atbilst mērķvalodai.	Bez grūtībām izsakās spontāni un raiti. Izruna un intonācija atbilst mērķvalodai un saziņas situācijai.

